

HISTÒRIA

ELS DARRERS CENT ANYS A TAVERTET (II)

A finals del segle passat, no obstant, ja es va implantar algun nou mitjà per a guanyar-se la vida, no solament per a la gent de Tavertet, sinó també per a la gent de fora, com va ésser treure escorça de les alzines. Potser van començar la colla d'escorçaires de Les Planes de Sant Feliu, però aviat s'hi afegiren uns quants homes de Tavertet i de seguida hi hagué un capità d'aquí mateix; a més de tenir feina uns quants homes grans també ocupaven algun bordegàs per portar l'aigua i preparar el dinar que feien en comú.

També tingué gran increment la indústria del carbó, en la qual, per l'abundor de boscos d'alzines i roures, no solament hi treballaren homes del poble, sinó que en vingueren molts de l'Esquirol. Aquest treball potser era més individual que el dels escorçaires, ja que solien ser colles de dos o tres o, com a màxim, quatre o cinc.

De L'Esquirol, no solament venien bosquerols, sinó també una colla de segadors que, per cert, tenien fama de ser bons

segadors. Per tant, Tavertet no solament tenia vida pròpia, sinó que donava vida a gent de fora.

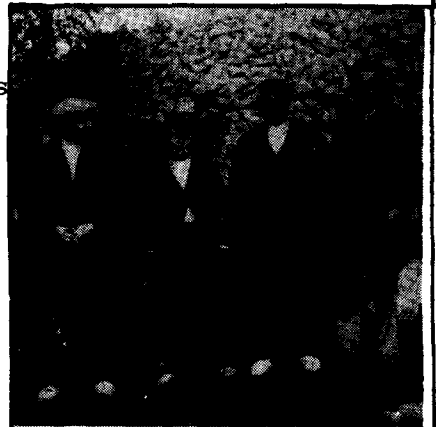
Més tard, quan els de Tavertet es cansaren d'arrancar artigues, també es formaren aquí les colles de segadors, dalladors i tonedors, que igualment, a les seves èpoques, sortien a buscar feina a fora i aprofitaven bé la temporada.

Cada dia la vida era menys austera i sempre tenien algun ral més per a gastar. Aquestes colles que acabaven d'esmentar, persistiren fins alguns anys després de la guerra del 36.

La indústria del carbó, com és natural, féu que el comerç tingués un increment. Els hostals tingueren més vida i, a més, un hostaler posà muls per a desemboscar, com també l'estanquer; així, aquests dos personatges es convertiren en negociants de boscos. Cada setmana sortien cap a Vic amb el carro carregat de carbó i altres mercaderies; en tornar portaven les necessàries per al consum de la comarca.

El que tenia l'estanc potser va tenir més sort o

va saber jugar més bé i va establir una mena de mercat a casa seva: els dijous a la tarda i els divendres al matí acudien la gent de pagès, fins i tot alguns de Carós, portant els pollastres, ous i conills i proveïen des d'una capsa de "mistos", fins un sac de blat de moro per a l'aviram o de quar-

Els tres solters del poble. D'esquerra a dreta, el ferrer, el fuster, conegut per en "Carrera" i en Ramon Pelat. Els tres de tipic històric, encara que no mancat de valors humans.

tes per als porcs. El diumenge passaven comptes i acabaven de proveir per a la setmana.

El transport, com queda dit, es feia amb el carro, tot i que, entre setmana, sempre feien algun viatge a bast a Roda de Ter.

Durant un temps havia existit una societat que formaven tres o quatre veïns del poble; deien que feien "con-

còrdia" i es dedicaven a matar porcs, a fer botifarres i cansalades que venien a Tavertet i a Vilanova de Sau. Les carns magres les solien vendre a Vic. Durant la hivernada, mataven de dos a tres porcs cada setmana. La casa on feien les matances era a Can Nazari. Encara guardo la pastera on on hi pastaven les carns, de la qual em serveixo per tirar farina a la pastera del pa.

Molts del oficis que existien aquí van anar desapareixent en el decurs dels anys, degut potser a que la gent sortia més a fora i tenia més comunicació amb els pobles veïns: el sastre, el sabater, el corder, els paletes i, ja després de la guerra, el ferrer, el cisteller i fins el barber. No obstant, allà pels anys 1947 o 48 es començà un petit servei de transport de llet, en carro i a voltes a bast, fins a Cantonigròs, que durà mentre no hi hagué carretera. Després, quan a l'any 62 s'obrí la carretera, continuà amb vehicle motoritzat fins als nostres dies.

La gent començà a deixar de pastar-se el pa a casa dels anys trenta per amunt; qui el portava de Rupit, qui de Cantonigròs, d'altres de L'Esquirol. El que feia el transport de la llet el portava de Cantonigròs per a tot el poble. A l'any 50, s'instal·là en el mateix poble el forn que ha perdurat fins avui i del qual surten les famoses "coques de Tavertet" i els "Tofolets". El poble estigué faltat de

tota mena de comunicacions modernes fins l'any 1957 o 58 en què s'instal·là el telèfon, el 1962 que, com he dit més amunt, fou l'any en què es va fer arribar la carretera que ja feia 40 anys que estava parada al Pla de Can Codina.

A l'any 64 es portà la llum des del pantà de Sau, quedant així el poble dotat de totes les millores que disfruten tots els pobles, ja que a l'any 57 també s'havia canalitzat l'aigua a to-

nes cases de Colònies d'Estiu que, amb alguns campanyes, no deixen de donar força vida, ajudant a subsistir els petits comerços i hostals.

Darrerament, s'han obert una nova botiga de queviures i un restaurant, adequats per a atendre els visitants dels nostres dies. Igualment ha pogut tornar a tenir vida un paleta contractista, per haver-se construït algunes cases noves i renovellat altres de velles.

Uns dels primers estiuejants junt amb gent del poble dels anys deu als vint.

tes les cases. No obstant, per haver anat a menys la indústria del carbó i haver-se mecanitzat el camp, moltes famílies hagueren de buscar-se la vida en els pobles industrials de la Plana de Vic.

La vida a Tavertet, d'uns anys ençà, ha canviat molt; les cases deixades per les antigues famílies han estat comprades o llogades per gent de fora, per passar-hi els estius i caps de setmana.

Igualment, des de fa uns anys, s'han instal·lat algu-

S'han instal·lat algunes granges; així, l'ambient turístic no ha eclipsat totalment el tradicional ambient agrícola i ramader. Entre tot, el poble, que alguna vegada semblava haver arribat a l'agonia, torna a tenir vida pròspera i creixent.

A la Parròquia, encara que no tingués molts feligresos, per ser molt dispersa i per pertànyer a ella la sufragània de St. Miquel de Serarols, hi havia dos capellans, rector i vi-

cari. No cal dir que l'encarregat de la sufragània era el vicari; el Sr. Rector només hi anava una o dues vegades a l'any com a visita pastoral. L'encarregat de portar-hi cada festa amb la mula el vicari per a celebrar-hi la missa era el veí del poble que conreava les terres de la rectoria com a parcer.

Molts anys fou el meu oncle de Can Nazari. Cada diumenge s'havia de llevar ben de matí; una hora abans de puntejar el dia havia de guarnir la mula per a ser-hi a l'hora acostumada de celebrar la missa. En part d'hivern, prou que les devien passar negres, tant el que conduïa la mula per camins de glaceres, de salts i barrancs i sovint amb grans dificultats per passar la riera del Noguer

en temps de pluges, com també el pobre Vicari, muntat a cavall arruïat dins la grossa bufanda, que de poc li deuria servir en dies de fred i temporals. Crec que antigament gairebé sempre hi havia algun capellà de la família Subiranes que vivia allí i cuidava de la sufragània, que així era més ben atesa i era un gran descans pels capellans de la Parròquia de St. Cristòfol de Tavertet.

La vida social en el segle passat potser era més oberta i espontània que en els temps actuals, com s'observa en el haver succeït a tots els pobles tant temps isolats.

La gent era més comunicativa. Vivint allunyats dels altres pobles, eren com un petit món que tenia la

seva manera de pensar i de viure. No deixava d'haver-hi, naturalment, diversitat de criteris i de pensars. Potser era més valorada i apreciada la petita propietat. Tot això feia que sovint hi hagués renyines: unes vegades per un marge, altres per un rec, llenya o pastures, en les quals havia d'intervenir el jutge. Però, per altra banda, la gent es reunia més els diumenges per fer "la trucada" o per fer la beguda a l'hostal i així fer petar la xerrada. Tot contribuïa a que el poble tingués una vida activa i alegre.

Jordi Sanglas

(continuaré)

Tavertet

Vaig a contar-vos la història
D'un Poble molt petitet,
Que li en diuen Tavertet.

Té un xic de tot i un poc de res,
té un xic de verd i un poc de vent,
un xic de Sol i un poc de neu,
un xic de gent i un poc d'argent,
un gos que és coix i un feix de boix.

Un xic de llum i un poc de fum,
un xic d'olor i un poc de flor,
un xic de boira i un poc d'endoina,
un xic per Déu i un poc d'adéus,
un Cel ben blau i molta Pau.

Enric Borràs